

PROTOKOLL

Styrgruppsmöte 17 juni 2003

Länsstyrelsen Vänersborg, sammanträdesrum Anten 10.00 - 12.05

Beslutande

Peter Holmberg, Västra Götalandsregionens miljösekretariat, ordförande
Sven-Erik Bergström, Mark
Ulrika Samuelsson, Länsstyrelsen
Sonja Lejmark, Falköping
Christian Mattson, Lerum
Jan Engström, Uddevalla, ersättare för Ann-Britt Svedberg

Övriga deltagande

Lasse Lind, projektledare
Cecilia Lunder, bitr. projektledare

1. Fastställande av dagordning och utseende av justeringsman

Med kallelsen utsänd dagordning fastställs
Ulrika Samuelsson utses att jämte ordföranden justera protokollet

2. Läget i delprojekten

Lasse och Cecilia redovisar hur arbetet fortskrider i de olika delprojekten. Bl.a. följande:

Farligt avfall

I höst genomförs en tillsynskampanj gentemot transportörer av farligt avfall. Projektgruppen tar nu fram en handledning för det, inklusive informationsblad till branschen. I slutet av augusti, 25:e i Göteborg och 27:e i Skövde, hålls upptaktsdagar. På dessa informeras inte enbart om tillsynskampanjen och handledningen, utan också om andra aktuella frågor om farligt avfall.

Radon

Detta delprojekt ska i första hand bedrivas i höst, men projektgruppen har haft två förberedande möten under våren.
Arbetet syftar till vägledning för kommunernas hantering av radonfrågor, allt från markradonkartering till fortsatta insatser för att radonhus ska spåras och åtgärdas. Det görs

inte minst mot bakgrund av att miljömålet God bebyggd miljö kompletterats med ett nytt delmål avseende inomhusmiljö där det bland annat slås fast att radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 ska vara lägre än 200 Bq/m³, och i alla bostäder år 2020 lägre än 200 Bq/m³.

Det vägledande dokument som kommer att tas fram ska vara klart och presenteras på hälsoskyddsdagen 2 december, som är ett samarrangemang mellan Länsstyrelsen och Socialstyrelsen, och där också Miljösamverkan kommer att medverka.

Cisterntillsyn

Projektgruppens arbete med att planera en tillsynskampanj och ta fram en handledning för detta pågår. Arbetet är något försenat i förhållande till verksamhetsplanen, eftersom tillsynskampanjen kommer att genomföras först i höst. Den 11 september hålls en kurs- och upptaktsdag i Skövde. Tillsynskampanjen syftar inte till en heltäckande genomgång utan 1-2 tillsynsbesök av varje miljökontor ska göras på var och en av följande sex kategorier: Villatank inom vattenskyddsområde, annan verksamhet inom vattenskyddsområde, lantbruk, flerfamiljshus, verkstadsföretag eller annan industri, åkeri eller entreprenadföretag (gräv, schakt etc.). Kampanjen bör ge svar på vilka slags cisterner det är viktigast att inspektera i framtiden, samtidigt som miljökontoren lär sig frågan.

Handledningen kommer inte bara att avse inspektion i fält, utan också ge vägledning till kommunernas handläggning av cisternärenden såsom anmälningar (miljönämnderna) och tillstånd (byggnadsnämnderna).

Biltvättar

Avsikten är att en tillsynskampanj ska bedrivas i höst. Projektgruppen har nyligen haft ett första möte. Det framkom då viss osäkerhet om flera frågor som rör bl.a. Naturvårdsverkets allmänna råd, policyn från Miljösamverkan Älvsborg, hur den tillämpas av kommunerna nu, och branschens inställning till teknikalternativ och eventuella önskemål om en ändring av de allmänna råden.

Behovsutredningar och tillsynsplaner

Frågan är hur man tar fram dessa styrdokument på bästa sätt? Projektgruppen, som består av arbetsgruppen förstärkt med tre personer, har träffats ett par gånger och diskuterat detta, och inte minst vilka bra exempel som finns att inspireras av. TIM-projektet (tillsyn med miljömål) är i sig ett intressant initiativ som vi följer, och har också gett information om några kommuner som har ett ambitiöst arbetssätt, bl.a. Uppsala och Eskilstuna. Vi har börjat titta närmare på vad deras arbetssätt innebär.

Den 1 oktober har Länsstyrelsen en seminariedag med information till kommunerna (miljökontor och politiker) om sina kommunbesök, 27 kommuner har nu fått tillsynsbesök av Länsstyrelsen. Vi använder detta tillfälle till att redovisa några exempel på hur man kan arbeta, bl.a. de nämna kommunerna hoppas vi få med, samtidigt som något bra exempel från en mindre kommun i länet bör lyftas fram.

Detta blir en första insats. Hur vi sedan går vidare får avgöras efter hand. Det är dock ännu alldeles för tidigt att försöka sätta ihop någon mall eller liknande för hur arbetet med behovsutredningar och tillsynsplaner ska bedrivas.

Det ska också nämnas att gruppen bestämt sig för att arbetet måste omfatta hela miljönämndernas tillsynsområde, inte bara balkens, utan också livsmedel och djurskydd.

Dagvatten

Delprojektet handlar om att sammanställa faktaunderlag och ta fram någon form av policyförslag eller underlagsdokument för kommunernas arbete. En projektgrupp, som också har deltagande av VA-tekniker och planerare, har haft två möten och börjat skissa

på ett dokument. I anslutning till nästa möte görs ett studiebesök på Härryda kommun, som är en föregångare i länet och har antagit en dagvattenpolicy.

Uppföljning hälsoskadligt buller

Syftet med delprojektet är dels att följa upp de mätningar som gjordes under 2001, dels att ge övriga miljökontor chansen att genomföra mätningar för att få veta hur läget är. Resultaten under 2001 visade ju att riktvärdena för ekvivalentnivå och/eller maxnivå överskreds vid nästan vart femte mätning. Projektgruppen har förberett årets tillsynskampanj som nu inletts och ska pågå juni-november. Vi fortsätter att använda handledningen från 2001, med några uppdateringar.

Egenkontroll och systemtillsyn

Projektet pågår sedan förra året. En tillsynskampanj, då miljökontoren skulle besöka valfria verksamheter och med systeminspektion granska deras egenkontroll avslutades i april. En utvärderingsenkät har genomförts och svaren sammanställts. 20 kommuner har besvarat enkäten, 11 av dessa har aktivt deltagit i tillsynskampanjen. Omdömena om handledningen, uppläggningsenheten av projektet och dess angelägenhetsgrad är i huvudsak mycket positiva, trots att man i svaren också angivit att denna tillsyn är tidskrävande. Arbetsgruppen har diskuterat resultatet och bedömt att det är angeläget att få fram erfarenheter från fler inspektioner innan en närmare utvärdering görs. Vi kommer därför att meddela miljökontoren att fortsatta/nya inspektioner kan bedrivas och erfarenheterna av dessa rapporteras på enkätblanketten ända fram till 1 december. Ett utvärderingsseminarium blir det först vintern 2004.

Inomhusmiljö

Tillsynskampanjen skolor och förskolor startade i höstas och avslutades i april. Därefter har en omfattande enkät gjorts till miljökontoren. En enkät som inte bara syftade till att utvärdera tillsynskampanjen, utan också till att ge en så fullständig som möjligt beskrivning av inomhusmiljö och inomhusmiljöarbete i länets kommuner. Enkätsvaren har alldeles nyligen sammanställts, och kommer att diskuteras på projektgruppen 18 juni. 25 kommuner har besvarat enkäten, och 10 av dessa deltog i tillsynskampanjen.

Uppföljning PCB-Fria Fogar

Ett brev med aktuell information om några frågor som rör arbetet kommer snart att gå ut till miljökontoren. Till hösten genomför projektgruppen en enkel enkät för att kunna sammanställa hur långt vi kommit i länet med att avlägsna PCB ur kretsloppet.

Bränder och utsläppsberedskap

Projektgruppen har nyligen återsamlats efter arbetet med rapporten förra året och genomförda utbildningar. Sammanlagt 175 personer har deltagit på de informationsdagar för chefer och kurser för handläggare som genomförts. De kurser som hållits i år har Räddningsverkets skola i Skövde svarat för, med Miljösamverkans kurs i höstas som mall. En mer praktiskt inriktad fortsättningskurs med övningar kommer eventuellt att ordnas av Räddningsverkets skola, det sker i så fall utan att Miljösamverkans projektgrupp behöver engagera sig i det. Projektgruppen vill nu fr.a. stötta samverkan inom kommunerna mellan bl.a. miljö och räddning, genom att ge kännedom om bra exempel på detta. Cecilia upplyser också om att Miljösamverkans rapport blivit mycket uppskattad och efterfrågad, också utanför länet.

Det pågår också flera projekt på andra håll i landet. Information om ett av dessa kan fås via Räddningsverkets webbplats på www.srv.se/funktioner/frameset/search_res.asp?si_id=3391

Entreprenörer och entreprenadverksamhet

Rapporten Entreprenörer och Entreprenadverksamhet (klar i webbversion i december 2002) har nu tryckts och skickats ut till kommunerna, som också fått tillhörande layoutade informationsblad som ska användas för information till branschen. Projektgruppen planerar, i varje fall inte ännu, att ta fram material avseende ytterligare entreprenadbranscher, utan vill främst inrikta sig på att tillse att det framtagna materialet kommer till användning. En insats som nu börjat planeras är ett informationsmöte för större entreprenadföretag i länet.

Delprojekt från förra årets verksamhetsplan:

Värmepumpar

En välbesökt seminariedag hölls i april. Efter denna gjordes några justeringar av Miljösamverkans dokument om Värmepumpar som togs fram förra året. Tryckning skedde i maj i år, och då levererades också tillhörande layoutade informationsblad till miljökontoren. I och med detta är insatserna avslutade, om inte projektgruppen väljer att senare under året göra någon form av uppföljning.

Mall till policy enskilda avlopp

Efter remissen av ett koncept i augusti 2002, och de ändringar och tillägg projektgruppen med ledning av remissvaren beslutat ska göras i dokumentet ligger det nu på Lasse att göra dessa bearbetningar. Det har ännu bara delvis blivit gjort, eftersom andra arbetsuppgifter måste gå före. Arbetet kommer dock att slutföras.

Samtidigt sker nu mycket på riksnivå, inte minst det s.k. funktionskravsprojektet som initieras av Naturvårdsverket och ska ge ett stöd för att ta fram nya allmänna råd, och handbok, om enskilda avlopp. Vårt koncept till policymall är ett av de underlag som används i funktionskravsprojektet, i vars arbetsgrupp också vårt län är representerat både av Länsstyrelsen (Jörgen Hammarström) och ett par kommuner (Lotta Wiik, Härryda och med i vår projektgrupp, samt Lars Wilke, Stenungsund).

Utsläpp av VOC

Det som kommer att komma ut av detta är stöd för hantering av VOC-frågor vid tillsyn (och för Länsstyrelsens del också prövning). Det blir i två dokument med arbetsnamnen "VOC-Lathund" (tas fram av Länsstyrelsen och ger faktabakgrunder, underlag för bedömningar av åtgärder och krav m.m.) respektive "VOC-vägledning" (som tas fram av vår projektgrupp, där också Länsstyrelsen medverkar). "VOC-vägledning" ska huvudsakligen innehålla orientering om olika branscher, och tillsynstips för dessa avseende VOC-frågor. De båda dokumenten kommer att komplettera varandra, och bör komma ut samtidigt. Arbetet har kommit långt, och båda dokumenten är ganska nära färdiga. F.n. avvaktar vi slutlig version av "VOC-Lathund" innan "VOC-vägledning" helt färdigställs.

Flera frågor i anslutning till delprojekten ledde till diskussioner i styrgruppen. Några önskemål om ändrad inriktning eller liknande framkom dock inte. Dock diskuterades om osäkerheten om vad som kan göras i biltvättprojektet bör innebära en ändrad inriktning av detta delprojekt. Kanske t.ex. bedriva en mer inventerande tillsynskampanj, än en som syftar till att vara pådrivande mot branschen? Projektgruppen bör närmare utreda vad som är möjliga och lämpliga insatser, innan en tillsynskampanj dras igång.

Beslut

Styrgruppen önskar rapport från projektgrupp biltvätt och tar upp denna fråga på nästa styrgruppsmöte i september.

3. Verksamhetsplanen 2004

Cecilia redovisar sammanställningen av enkätsvaren från kommunerna. Denna hade också skickats ut med kallelsen.

Följande rangordning, med det högst rankade först, redovisas i enkätsammanställningen:

- Farligt avfall
- Kemikalietillsyn
- Egenkontroll och systemtillsyn
- Vattenskyddsområden
- Verksamhetsavfall
- Inomhusmiljö
- Behovsutredningar och tillsynsplaner
- Hygienlokaler, inkl solarier
- Miljökvalitetsnormer
- Fritidsbåtshamnar
- Sågverk och snickerier
- Samhällsbuller
- PCB-Fria fogar
- Tillsyn enligt tobakslagen

Lasse redovisar arbetsgruppens bedömning av detta. Anteckningarna från arbetsgruppsmötet hade också skickats till styrgruppen innan mötet.

Styrgruppen diskuterar detta, och bl.a. hur miljömålen skulle kunnat beaktas tydligare både vid utformning av enkät och vid bedömning av enkätsvaren.

Styrgruppen instämmer i övrigt huvudsak i arbetsgruppens bedömningar.

Beslut

Arbetsgruppen tar fram ett förslag till verksamhetsplan 2004 inför styrgruppens sammanträde i september. Inriktningen ska vara att delprojektförslagen, så som de rangordnats i enkätsammanställningen fr.o.m. Farligt avfall t.o.m. Behovsutredningar och tillsynsplaner tas med, samt det något lägre rankade Fritidsbåtshamnar.

I förslaget bör delprojekt som innebär tillsynsinsatser för miljökontoren tidssättas tydligare och bättre fördelade över året än i tidigare verksamhetsplaner. Det är då också rimligt att något eller några delprojekt tidssätts så att de sträcker sig en bit in på 2005.

I förslaget till verksamhetsplan ska avsnittet Information, jämfört med årets verksamhetsplan, utvecklas och behandla också dessa informationsfrågor:

- Utåtriktad information om Miljösamverkans arbete
- Information till målgrupper för delprojekten såsom verksamhetsutövare och fastighetsägare.

4. Övriga frågor

Christian informerar om att han fr.o.m. 2004 kommer att ersättas i styrgruppen av Göran Berndtson, Mölndal. Göran kommer redan på septembersammanträdet att delta som ersättare för Christian som har förhinder då.

Cecilia informerar om att efter mönster från Miljösamverkan Västra Götaland har Miljösamverkan Sydost nu startat i Kalmar län, med Regionförbundet som administrativ hemvist. Information finns på www.kalmar.regionforbund.se, klicka Regional utveckling och därefter Miljösamverkan sydost.

Också i Kronobergs län kan en liknande samverkan vara på gång. Lasse var där och informerade om vårt arbete förra året, och har gjort samma i Skåne och Södermanland.

Camilla Landén gav en motsvarande information i Sundsvall i höstas.

Häromdagen hade Lasse och Cecilia besök av två tjänstemän från KSL, Kommunförbundet Stockholms län, som ville orientera sig om vårt arbetssätt, för att ev. kunna initiera något likartat där.

Peter Holmberg
ordförande

Ulrika Samuelsson
justerande

Lasse Lind
sekreterare